Education Strategies in Medical
2016;9(2):142-149
www.edcbmj.ir
Original Article
Farname Inc.

Relationship between motivation and academic performance in students at Birjand University of Medical Sciences

Abbas Javadi [1], Reza Faryabi[2]

1. Health Education Group, International campus, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran
2. Health Service Group, School of Health, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran

Article Information

Article history:

Received: 2016/04/12
Accepted: 2016/06/01
Available online: 2016/09/05

EDCBMJ 2016; 9(2): 142-149

Corresponding author at:

Reza Faryabi

Health Service Group, School of Health, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

Tel:+989131484695

Email:
faryabi_r@yahoo.com

Abstract

Background and Aim: In any educational system, academic achievement of students is one of the indicators of success in scientific activities. The aim of this study was to investigate the relationship between motivation and academic achievement of students.

Methods: This cross-sectional study included 291 students at Birjand University of Medical Sciences in 2014 which was selected by stratified random sampling method. The instrument used to measure motivation was Academic Motivation Scale (AMS) developed by Valrand et al (1992). Students' final average grade point was considered as an indicator of academic performance. The data were analyzed in SPSS (version 16) using Pearson correlation test, t-test for independent groups, ANOVA and regression at the significant level α=0.05.

Results: The results showed that the intrinsic and extrinsic motivational factors did not have any significant correlation with academic performance. However, non-motivatedness had a significant relationship with academic performance (P=0.006, r=0.16). The mean score of intrinsic and extrinsic motivation was greater in girls than in boys, while the average score for non-motivatedness was higher in male students than female students (P<0.001). There was also a statistically significant difference in the motivation of students only in terms of their faculty (P=0.003). Motivation and its components mean scores were higher in the freshmen than higher level students (P=0.002, P=0.007, respectively).

Conclusions: : It is essential, especially on the part of students in health-related disciplines, to identify the size and role of motivation in the academic performance of students in order to carry out educational programs and workshops.

KeyWords: Intrinsic Motivation, Extrinsic Motivation, Non-Motivatedness, Academic Achievement

Copyright © 2016 Education Strategies in Medical Sciences. All rights reserved.

How to cite this article:

Javadi A, Faryabi R. Relationship between motivation and academic performance in students at Birjand University of Medical Sciences. Educ Strategy Med Sci. 2016; 9 (2) :142-149

خرداد - تیر ۱۳۹۵
2016;9(2):142-149
www.edcbmj.ir
مقاله پژوهشی

دوماهنامه علمی پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی

رابطه ابعاد انگیزش با عملکرد تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

عباس جوادی [۱]، رضا فاریابی [۲]

۱. گروه آموزش بهداشت، پردیس بین الملل، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران
۲. گروه خدمات بهداشتی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران

اطلاعات مقاله

تاریخچه مقاله
دریافت:۱۳۹۵/۰۱/۲۴
پذیرش:۱۳۹۵/۰۳/۱۲
انتشارآنلاین: ۱۳۹۵/۰۶/۱۵

EDCBMJ 1395;10(2): 142-149

نویسنده مسئول:
رضا فاریابی
گروه آموزش بهداشت، پردیس بین الملل، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.

تلفن: ۰۹۱۳۱۴۸۴۶۹۵

پست الکترونیک:
faryabi_r@yahoo.com

چکیده

زمینه و اهداف: در هر نظام آموزشی میزان پیشرفت تحصیلی دانشجویان یکی از شاخص‌های موفقیت در فعالیت‌های علمی است. هدف این مطالعه بررسی رابطه انگیزش و ابعاد آن با عملکرد تحصیلی در دانشجویان بود.

روش بررسی: این مطالعه توصیفی- تحلیلی بود. جامعه پژوهش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در سال تحصیلی ۱۳۹۳-۱۳۹۲ بودند که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای نسبتی، نمونه‌ای به حجم ۲۹۱ نفر (دختر و پسر) انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده برای سنجش انگیزش، مقیاس انگیزش تحصیلی (AMS) والرند و همکاران (۱۹۹۲) بود. همچنین معدل کل آنان به‌عنوان شاخص عملکرد تحصیلی لحاظ شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها به‌وسیله نرم‌افزار SPSS ۱۶ و با استفاده از آزمون‌های همبستگی پیرسون، آزمون t برای گروه‌های مستقل، آنالیز واریانس و رگرسیون چندگانه در سطح معنی‌داری (α =۰/۰۵) انجام شد.

یافته‌ها: نتایج به‌دست آمده نشان داد که مؤلفه‌های انگیزش درونی و بیرونی با عملکرد تحصیلی رابطه معناداری ندارد. اما مؤلفه بی‌انگیزگی با عملکرد تحصیلی رابطه معنی‌داری دارد (P= ۰/۰۰۶، r= ۰/۱۶). میانگین نمره انگیزش درونی و بیرونی در دختران نسبت به پسران بیشتر بود اما میانگین نمره بی‌انگیزگی در دانشجویان پسر نسبت به دانشجویان دختر برتری داشته که این برتری فقط در بی‌انگیزگی معنادار بوده است (P <۰/۰۰۱). همچنین ازنظر آماری تفاوت معنی‌داری فقط در مورد بی‌انگیزگی در دانشجویان موردمطالعه برحسب دانشکده مشاهده شد (P=۰/۰۰۳). میانگین انگیزش و مؤلفه‌های آن در دانشجویان سال اول نسبت به سایر دانشجویان بیشتر بود (P= ۰/۰۰۷، P=۰/۰۰۲).

نتیجه‌گیری: شناسایی ابعاد و نقش عوامل انگیزشی در عملکرد تحصیلی دانشجویان به منظور انجام مداخلات آموزشی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی، به‌ویژه برای دانشجویان شاغل به تحصیل در حوزه سلامت ضروری می‌باشد.

کلمات کلیدی: انگیزش درونی، انگیزش بیرونی، بی‌انگیزگی، عملکرد تحصیلی

کپی‌رایت ©: حق چاپ، نشر و استفاده علمی از این مقاله برای مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی محفوظ است.

مقدمه

اصطلاح انگیزش از فعل لاتین (Movere) به معنی حرکت دادن مشتق شده است. مفهوم کلی جنبش و تحرک منعکس‌کننده این تصور عام است که انگیزش چیزی است که ما را به جنبش و تحرک وادار، و کمک می‌کند تا تکالیف خود را کامل کنیم. همچنین انگیزش را فرایندی که طی آن فعالیت هدف محور برانگیخته و حفظ می‌شود نیز تعریف کرده‌اند[۱]. سازه انگیزه تحصیلی در محیط‌های آموزشی به رفتارهایی که به یادگیری و پیشرفت مربوط است، اطلاق می‌شود[۲]. دسی و رایان انگیزه تحصیلی را تمایل یادگیرنده به مشغول و درگیر شدن در فعالیت یادگیری و تلاش مستمر در انجام دادن و به پایان رساندن آن فعالیت می‌دانند[۳]. نظریه خود-تعیینی دسی و رایان متداول‌ترین نظریه در زمینه انگیزه تحصیلی می‌باشد[۴]. بر اساس این نظریه، انگیزه بندرت دربرگیرنده پدیده واحدی است. افراد نه‌تنها ازنظر میزان انگیزش متفاوت‌اند، بلکه ازنظر جهت و نوع

انگیزش نیز اختلاف دارند و این تعارض در نوع انگیزش به نظرها و اهداف اساسی که باعث انجام کار می‌شوند، ارتباط دارد [۵].

Deci و Ryan به بررسی انگیزه‌های مختلف بر مبنای تعامل این نیازها با شرایط محیطی پرداختند و سه انگیزه را تعریف و تعیین کردند: «انگیزش درونی»،(Intrinsic Motivation) یعنی سائق پیگیری یک فعالیت که تنها به خاطر لذت و خشنودی درونی حاصل از آن پیگیری می‌شود. انگیزش «بیرونی»، (Extrinsic Motivation) یعنی سائق پیگیری یک فعالیت بدون اینکه احساس تعلق به آن وجود داشته باشد و تنها وسیله‌ای برای رسیدن به مقاصد دیگر است. «بی‌انگیزگی»، (Motivless) یعنی فقدان تمایل و اشتیاق در پیگیری یک فعالیت است به خاطر شکست در اثبات اینکه بین رفتار و فعالیت ارتباط وجود دارد[۶،۷] .

انگیزه تحصیلی، با حصول آگاهی از چگونگی تأثیر فرایندهای شناختی - انگیزشی شخص روی فعالیت‌هایی که برای پیشرفت تحصیلی وی اهمیت دارند، برآورد می‌شود انگیزش تحصیلی باهدف‌های ویژه، نگرش‌ها و باورهای خاص، روش‌های نائل شدن به آن‌ها و تلاش و کوشش فرد در ارتباط است [۸]. انگیزش طی یادگیری اهمیتی برابر با آن دارد. دانشجویانی که برای یادگیری موضوعی برانگیخته می‌شوند، این آمادگی را پیدا می‌کنند به فعالیت‌هایی بپردازند که به یادگیری آن‌ها کمک می‌کند [۹]. در مقابل دانشجویان بی‌انگیزه برای یادگیری، در تلاش‌های یادگیری خود نظام‌یافته عمل نمی‌کنند. آن‌ها ممکن است طی تدریس کلاسی بی‌توجه باشند، فاقد سازمان بوده و مطالب درسی را مرور و تکرار نکنند[۱].

انگیزش فراسوی نتایج حاصل از تفاوت‌های موجود در هوش یا استعداد تحصیلی افراد برای توجیه اختلاف بین دانش‌آموزانی که استعداد یکسانی برای یادگیری دارند اما پیشرفت تحصیلی آن‌ها متفاوت است ما را یاری می‌کند[۱۰]. مفهوم انگیزش به ما کمک می‌کند برخی حقایق جالب را درباره رفتار و یادگیری درک کنیم، درواقع انگیزش در جهت‌گیری هدف‌های رفتاری و تعیین میزان صرف وقت در فعالیت‌های مختلف به ما کمک می‌کند.در هر نظام آموزشی میزان «پیشرفت تحصیلی» (Academic Achievement) دانشجویان یکی از شاخص‌های موفقیت در فعالیت‌های علمی است. ازآنجاکه پیشرفت و عملکرد تحصیلی می‌تواند تحت تأثیر شرایط انگیزشی قرار گیرد بررسی تأثیر هر یک از این مؤلفه‌ها بر عملکرد تحصیلی از اهمیت فراوانی برخوردار است. لذا پژوهش حاضر به دنبال بررسی ارتباط ابعاد انگیزش با عملکرد تحصیلی بود.

روش‌ها

تحقیق موجود، توصیفی تحلیلی است. جامعه آماری پژوهش را کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در رشته‌های پزشکی، پیراپزشکی، پرستاری و مامایی و بهداشت تشکیل دادند که بر اساس جدول مورگان ۲۹۱ نفر برآورد و به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی نسبتی انتخاب شدند. یعنی ابتدا هر دانشکده به عنوان یک طبقه انتخاب شد و سپس دانشجویان متناسب با حجم جامعه از هر دانشکده و رشته به‌صورت کاملاً تصادفی انتخاب شدند. جهت گردآوری داده‌ها برای سنجش عملکرد تحصیلی با مراجعه به پرونده دانشجویان میانگین معدل آنان تا نیمسال مربوطه ثبت شد و برای جمع‌آوری داده‌های مربوط به انگیزش، از مقیاس انگیزش تحصیلی (AMS) والرند و همکاران استفاده شد[۶]. این مقیاس توسط والرند و همکاران در کشور کانادا بر اساس نظریه خود تعیینی دسی و رایان ساخته‌شده است[۴]. بیست‌وهشت ماده این مقیاس در پاسخ به این سؤال می‌آیند: چرا به دانشگاه می‌روید؟

در پژوهش حاضر، از مقیاس هنجاریابی شده فوق در فرهنگ ایرانی توسط کاوسیان و همکاران استفاده شد، انگیزش درونی تحصیلی شامل سؤال‌های ۹، ۲، ۱۶، ۲۵، ۴، ۱۸، ۱۱، ۲۷، ۶، ۲۸، ۲۰، ۲۱، ۱۳ و انگیزش بیرونی تحصیلی شامل سؤال‌های ۲۲، ۸، ۱، ۱۵، ۱۰، ۱۴، ۱۷، ۲۴، و سؤال‌های ۱۹، ۱۲، ۲۶، ۵ بدون تغییر به همان شکل که والرند نشان داده بود بی‌انگیزگی تحصیلی را تشکیل می‌دهند. سؤال ۳ که بار عاملی بسیار پایین داشته حذف‌شده است.

هر ماده بر اساس یک مقیاس لیکرتی هفت‌درجه‌ای میزان موافقت یا مخالفت فرد را با هر ماده مشخص می‌کند. در این پیوستار عدد یک نشانگر کاملاً مخالفم، و عدد هفت نشانگر کاملاً موافقم می‌باشد و عدد چهار بیانگر حد وسط و یا نه مخالفم و نه موافقم می‌باشد. نتیجه پژوهش کاوسیان و همکاران نشان داد که مقیاس انگیزش تحصیلی در نمونه دانش آموزان ایرانی از پایایی مطلوبی برخوردار است. روش باز آزمایی نشان می‌دهد که همبستگی بسیار بالایی بین دو اندازه‌گیری در طول زمان مشاهده می‌شود[۱۱]. همچنین محاسبه همسانی درونی (آلفای کرانباخ) و محاسبه پایایی زمانی، نشان می‌دهد که این ابزار از پایایی مقبولی برخوردار است. لذا می‌توان با اطمینان در پژوهش‌های مختلف، در سطح کشور به‌عنوان یک ابزار مناسب که روایی و پایایی مطلوبی

دارد بکار برده شود. لازم به ذکر است که این ابزار بنا بر نظر Vallerand و همکاران، Fairchild ، Cokley و همکاران و کاوسیان بهترین ابزاری است که می‌تواند انگیزش تحصیلی را در مقاطع مختلف تحصیلی ارزیابی کند [۶،۱۱-۱۳].

روایی صوری پرسشنامه انگیزش تحصیلی به تأیید اساتید متخصص رسید. در پژوهش حاضر نیز محاسبه همسانی درونی (آلفای کرانباخ) برای مؤلفه‌های انگیزش درونی، انگیزش بیرونی و بی‌انگیزگی (۸۷٪)، (۷۳٪)، (۸۲٪) به ترتیب به‌دست‌آمده است.

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶و بعد از نرمال بودن داده‌ها بر اساس آزمون کولمگراف و اسمیرنف از آزمون‌های همبستگی پیرسون و آزمون t برای گروه‌های مستقل و آنالیز واریانس و رگرسیون چندگانه در سطح معنی‌داری $\alpha = ۰/۰۵$ استفاده شد.

یافته ها

از ۲۹۱ دانشجوی شرکت‌کننده ۱۶۹ نفر (۵۸/۱٪) دختر و ۱۲۲ نفر (۴۱/۹٪) پسر بودند. تعداد ۱۱۰ نفر (۳۷/۸٪) پزشکی، ۱۰۰ نفر پرستاری و مامایی (۳۴/۴)، تعداد ۵۸ نفر (۱۹/۹) پیراپزشکی و تعداد ۲۳ نفر (۷/۹) بهداشت بودند. بیشترین فراوانی (۳۸/۵٪) مربوط به افراد سال دوم دانشگاه و کمترین فراوانی (۱۱٪) مربوط به افراد سال اول بودند. (جدول شماره ۱).

جدول شماره ۱. توزیع فراوانی افراد موردمطالعه برحسب جنس، رشته تحصیلی و سال

متغیر	ابعاد	فراوانی	درصد
جنس	مؤنث	۱۶۹	۵۸/۱
	مذکر	۱۲۲	۴۱/۹
رشته تحصیلی	پزشکی	۱۱۰	۳۷/۸
	پرستاری و مامایی	۱۰۰	۳۴/۴
	پیراپزشکی	۵۸	۱۹/۹
	بهداشت	۲۳	۷/۹
سال	۱	۳۲	۱۱
	۲	۱۱۲	۳۸/۵
	۳	۶۳	۲۱/۶
	≥۴	۸۴	۲۸/۹

با توجه به جدول فوق، بیشترین فراوانی (۳۸/۵٪) مربوط به افراد سال دوم دانشگاه و کمترین فراوانی (۱۱٪) مربوط به افراد سال اول می‌باشد.

جدول شماره ۲. میانگین مؤلفه‌های انگیزش و عملکرد تحصیلی و ضریب همبستگی بین ابعاد انگیزش با عملکرد تحصیلی

مؤلفه‌های انگیزش	میانگین	انحراف معیار	عملکرد تحصیلی	
			همبستگی (R)	معناداری (P)
	۱۵/۸۸	۱/۳۹	-	-
انگیزش	۱۳۲/۶۸	۱۷/۰۴	r= -۰/۰۱۴	P=۰/۸۱
انگیزش درونی تحصیلی	۷۵/۷۱	۱۲/۹۵	r= ۰/۰۵	P=۰/۳۸
انگیزش بیرونی تحصیلی	۴۵/۹۸	۶/۸۱	r= ۰/۰۱	P=۰/۸۷
بی‌انگیزگی	۱۰/۹۹	۶/۰۹	r= -۰/۱۶	P=۰/۰۰۶

با توجه به جدول ۲، بین مؤلفه بی‌انگیزگی با عملکرد تحصیلی رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد ولی بین معدل با مؤلفه‌های انگیزش درونی تحصیلی، انگیزش بیرونی تحصیلی و انگیزش رابطه معنی‌داری وجود ندارد.

جدول شماره ۳. مقایسه میانگین عملکرد تحصیلی و مؤلفه‌های انگیزش در افراد مذکر و مؤنث موردمطالعه

متغیر	جنس	میانگین	انحراف استاندارد	سطح معنی‌داری
عملکرد تحصیلی	مؤنث	۱۶/۲۲	۱/۳۲	t=۵/۱۹ df=۲۸۹ P<۰/۰۰۱
	مذکر	۱۵/۴۰	۱/۳۴	
انگیزش درونی تحصیلی	مؤنث	۷۶/۶۹	۱۱/۷۵	t=۱/۵۲ df=۲۸۹ P=۰/۱۳
	مذکر	۷۴/۳۵	۱۴/۳۹	
انگیزش بیرونی تحصیلی	مؤنث	۴۶/۵۳	۶/۷۹	t=۱/۶۳ df=۲۸۹ P=۰/۱۱
	مذکر	۴۵/۲۲	۶/۷۹	
بی‌انگیزگی	مؤنث	۹/۴۶	۵/۱۴	t=۵/۳۰ df=۲۸۹ P<۰/۰۰۱
	مذکر	۱۳/۱۲	۶/۶۷	
انگیزش	مؤنث	۱۳۲/۶۷	۱۵/۳۲	t=۰/۰۱ df=۲۸۹ P=۰/۹۹
	مذکر	۱۳۲/۷۰	۱۹/۲۴	

با توجه به جدول ۳، میانگین عملکرد تحصیلی، انگیزش درونی تحصیلی و انگیزش بیرونی تحصیلی در افراد مؤنث نسبت به مذکر بیشتر می‌باشد ولی میانگین بی‌انگیزگی و انگیزش در افراد مذکر بیشتر است. ازنظر آماری تفاوت معنی‌داری بین میانگین عملکرد تحصیلی و بی‌انگیزگی در افراد مذکر و مؤنث موردمطالعه مشاهده شد ($P<۰/۰۰۱$) (جدول شماره ۳).

جدول شماره ۴. مقایسه میانگین مؤلفه‌های انگیزش در افراد موردمطالعه برحسب سال تحصیل

مؤلفه‌ها	سال	میانگین	انحراف استاندارد	سطح معنی‌داری
انگیزش درونی تحصیلی	۱	۸۱/۶۳	۱۰/۰۷	F=۳/۳۹ df=۳ P=۰/۰۰۲
	۲	۷۶/۰۷	۱۳/۱۲	
	۳	۷۲/۹۰	۱۴/۰۸	
	≥۴	۷۵/۰۷	۱۲/۲۵	
	جمع کل	۷۵/۷۱	۱۲/۹۵	
انگیزش بیرونی تحصیلی	۱	۴۸/۰۶	۶/۲۰	F=۱/۷۴ df=۳ P=۰/۱۶
	۲	۴۵/۴۵	۶/۷۲	
	۳	۴۶/۷۳	۶/۲۷	
	≥۴	۴۵/۳۳	۷/۴۱	
	جمع کل	۴۵/۹۸	۶/۸۱	
بی‌انگیزگی	۱	۱۲/۶۵	۷/۸۱	F=۱/۰۶ df=۳ P=۰/۳۷
	۲	۱۰/۷۰	۶/۳۰	
	۳	۱۱/۲۵	۵/۹۴	
	≥۴	۱۰/۵۶	۵/۱۱	
	جمع کل	۱۰/۹۹	۶/۰۹	
انگیزش	۱	۱۴۲/۳۴	۱۶/۶۵	F=۴/۱۰ df=۳ P=۰/۰۰۷
	۲	۱۳۲/۲۲	۱۶/۸۷	
	۳	۱۳۰/۸۹	۱۷/۰۱	
	≥۴	۱۳۰/۹۶	۱۶/۵۲	
	جمع کل	۱۳۲/۶۸	۱۷/۰۴	

با توجه به جدول فوق، میانگین انگیزش و مؤلفه‌های آن در افراد سال اول دانشگاه نسبت به سایر افراد بیشتر می‌باشد و ازنظر آماری تفاوت معنی‌داری بین میانگین انگیزش درونی تحصیلی و انگیزش در افراد موردمطالعه برحسب سال مشاهده شد نتیجه آزمون تعقیب رنج توکی نشان داد که میانگین انگیزش درونی و انگیزش تحصیلی در افراد سال اول نسبت به سایر افراد به‌طور معنی‌داری بیشتر است (به ترتیب $P=۰/۰۰۲$ و $P=۰/۰۰۷$).

جدول شماره ۵. مقایسه میانگین مؤلفه‌های انگیزش در افراد موردمطالعه برحسب رشته تحصیلی

مؤلفه	رشته تحصیلی	میانگین	انحراف استاندارد	سطح معنی‌داری
انگیزش درونی تحصیلی	پزشکی	۷۶/۳۲	۱۳/۳۹	F=۱/۴۴ df=۳ P=۰/۲۳
	پرستاری و مامایی	۷۳/۷۳	۱۲/۰۶	
	پیراپزشکی	۷۶/۷۱	۱۴/۴۹	
	بهداشت	۷۸/۸۷	۹/۵۵	
	جمع کل	۷۵/۷۱	۱۲/۹۵	
انگیزش بیرونی تحصیلی	پزشکی	۴۶/۶۷	۶/۷۴	F=۱/۳۷ df=۳ P=۰/۲۵
	پرستاری و مامایی	۴۵/۴۰	۶/۵۳	
	پیراپزشکی	۴۵/۰۷	۷/۸۹	
	بهداشت	۴۷/۵۲	۴/۹۲	
	جمع کل	۴۵/۹۸	۶/۸۱	
بی‌انگیزگی	پزشکی	۱۰/۴۷	۶/۰۵	F=۳/۰۲ df=۳ P=۰/۰۳
	پرستاری و مامایی	۱۲/۴۳	۵/۹۳	
	پیراپزشکی	۹/۹۸	۶/۵۲	
	بهداشت	۹/۷۸	۴/۹۹	
	جمع کل	۱۰/۹۹	۶/۰۹	
انگیزش	پزشکی	۱۳۳/۴۶	۱۸/۴۷	F=۰/۶۰ df=۳ P=۰/۶۲
	پرستاری و مامایی	۱۳۱/۵۶	۱۴/۸۹	
	پیراپزشکی	۱۳۱/۷۶	۱۹/۰۴	
	بهداشت	۱۳۶/۱۷	۱۳/۳۰	
	جمع کل	۱۳۲/۶۸	۱۷/۰۴	

با توجه به جدول فوق، میانگین انگیزش درونی تحصیلی، انگیزش بیرونی تحصیلی و انگیزش در افراد رشته بهداشت نسبت به سایر افراد بیشتر می‌باشد و میانگین بی‌انگیزگی در افراد رشته پرستاری و مامایی بیشتر است و ازنظر آماری تفاوت معنی‌داری بین میانگین بی‌انگیزگی در افراد موردمطالعه برحسب رشته تحصیلی مشاهده شد ($P=۰/۰۳$). نتیجه آزمون تعقیب رنج توکی نشان داد که میانگین بی‌انگیزگی در افراد رشته پرستاری و مامایی به‌طور معنی‌داری بیشتر است (جدول شماره ۵).

بحث

نتایج ارتباط بین ابعاد انگیزش با عملکرد تحصیلی نشان داد که مؤلفه‌های انگیزش درونی و بیرونی با عملکرد تحصیلی رابطه معناداری ندارد. نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های خدا پناهی و همکاران[۱۴]، طالب پور و همکاران[۱۵]، ادهمی و همکاران[۱۶] و بخشی از یافته‌های شیخ السلامی و خیر[۱۷] که بین انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی رابطه معنی‌داری مشاهده نکردند همسو ولی با یافته‌های لئون دری[۱۸] همسو نمی‌باشد. اما مؤلفه بی‌انگیزگی با عملکرد تحصیلی رابطه منفی معنی‌داری داشت. نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج حاصل از تحقیق شیخ الاسلامی و خیر[۱۷] در مورد ارتباط بین باورهای انگیزشی و راهبردهای شناختی، که نتیجه گرفته بودند جهت‌گیری بی‌انگیزگی دارای ارتباط منفی و معنی‌دار با راهبردهای حافظه‌ای است همسو است.

بر اساس نتایج به‌دست‌آمده بین دانشجویان دختر و پسر در زمینه میزان و الگوی انگیزشی تفاوت وجود دارد به این صورت که میانگین نمره انگیزش درونی و بیرونی در دختران نسبت به پسران بیشتر بود اما این تفاوت ازلحاظ آماری معنادار نبوده است. اما میانگین نمره بی‌انگیزگی در دانشجویان پسر نسبت به دانشجویان دختر برتری داشته که این برتری فقط در بی‌انگیزگی معنادار بوده است. این یافته با نتایج مطالعات رضایی و سیف[۱۹] حسینی نسب و وجدان پرست[۲۰]، رضویان شاد[۲۱]، لواسانی[۲۲] کیوان زاده و همکاران[۲۳] و ساعی[۲۴] که تفاوت‌ها را در مورد اکثر متغیرهای انگیزشی به نفع دانش آموزان دختر نشان داده و همچنین پژوهش‌های رشیدی نژاد و مرتضوی[۲۵]، هومن و عسگری[۲۶] که نشان می‌دهند، دختران انگیزه پیشرفت بیشتری نسبت به پسران دارند، همخوانی دارد.واحدی و همکاران نیز در مقاله ارتباط انگیزش و پیشرفت تحصیلی نشان داد که دانشجویان پسر بی انگیزشی بالاتری نسبت به دختران داشتند[۲۷]. این تفاوت شاید به این دلیل باشد که دختران در انجام تکالیف پشتکار بیشتری دارند و در پیشرفت درسی خود حساس‌تر هستند. البته در این میان، عوامل دیگری نیز دخیل هستند که باید در نظر گرفته شوند.نتایج در زمینه تفاوت الگوی انگیزش در دانشجویان دانشکده‌های مختلف نشان داد که میانگین نمره انگیزش درونی، انگیزش بیرونی و انگیزش در دانشجویان رشته بهداشت نسبت به دانشجویان سایر دانشکده‌ها بیشتر می‌باشد و میانگین نمره بی‌انگیزگی در دانشجویان دانشکده پرستاری مامایی نسبت به دانشجویان سایر دانشکده‌ها بیشتر است و ازنظر آماری تفاوت معنی‌دار فقط در مورد بی‌انگیزگی در دانشجویان موردمطالعه برحسب دانشکده محل تحصیل مشاهده شد. و نتیجه آزمون تعقیب توکی این تفاوت را در دانشجویان دانشکده پرستاری مامایی نسبت به دانشجویان پیراپزشکی نشان داد.یافته دیگر این پژوهش در ارتباط با تفاوت الگوی انگیزش در دانشجویان برحسب سال تحصیلی بود که نتایج نشان داد میانگین انگیزش درونی و انگیزش در دانشجویان سال اول نسبت به سایر دانشجویان بیشتر می‌باشد و ازنظر آماری بین میانگین نمره انگیزش درونی و انگیزش در دانشجویان موردمطالعه برحسب سال تحصیلی تفاوت معنی‌داری مشاهده شد. این نتایج با یافته‌های مطالعه واحدی که نشان داد دانشجویان سال اول در تنظیم درون فکن با دانشجویان سال سوم تفاوت معنی‌داری داشتند و مطالعه بخشنده و همکاران که نشان داد بین انگیزه و ترم تحصیلی ارتباط معنی‌دار و معکوس آماری وجود دارد همسو است[۲۷،۲۸]. چون این مطالعه بر روی دانشجویان شاغل به تحصیل در حیطه‌های پزشکی، پیراپزشکی و بهداشت انجام‌شده لذا باید در تعمیم نتایج به سایر دوره‌ها، رشته‌ها و مقاطع تحصیلی احتیاط لازم اعمال شود. ازآنجاکه پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی با سلامت جامعه ارتباط دارد پیشنهاد می‌شود مسئولان و برنامه ریزان آموزش پزشکی به مؤلفه‌های انگیزش توجه بیشتری مبذول دارند. همچنین پیشنهاد می‌گردد دانشجویان بی‌انگیزه شناسایی‌شده و کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی لازم جهت افزایش انگیزه تحصیلی این دانشجویان برگزار گردد.

نتیجه گیری

با شناسایی ابعاد و نقش عوامل انگیزشی در عملکرد تحصیلی دانشجویان و عوامل کاهنده و افزاینده انگیزش تحصیلی می‌توان مداخلات آموزشی و برنامه‌های توانمندسازی را از سوی مراکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی و حوزه‌های دانشجویی فرهنگی، به‌ویژه برای دانشجویان شاغل به تحصیل در حوزه سلامت مدنظر قرارداد.

تقدیر و تشکر

محققان از تمامی کسانی که در به سرانجام رسیدن این پژوهش همکاری داشته‌اند به‌ویژه دانشجویان شرکت‌کننده در این مطالعه کمال تشکر و قدردانی را دارند.

تأییدیه اخلاقی

این مقاله حاصل بخشی از پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد می باشد

تعارض منافع:

هیچ گونه تعارض منافعی در این مطالعه وجود ندارد.

منابع مالی

از منابع مالی هیچ شخص حقیقی و حقوقی استفاده‌نشده است.

References

1. Pintrich PR, Schunk DH. Motivation in Education: Theory, Research, and Applications. translate. Shahraray M. Tehran: Elm Pub; 2006.
2. Pintrich PR, Schunk DH. Motivation in Education: Theory, Research, and Applications. 2nd ed. Upper saddle River, NJ: Pearson Education. 2002p.145-60.
3. Ryan M, Deci L. Intrinsic and extrinsic motivations: classic definitions and new directions. Contemp Educ Psychol 2000; 25(1): 54-67.
4. Deci EL, Ryan R. Intrinsic motivation and self-determination in human behavior. New York: Plenum. Press; 1985: 45-54.
5. Talebi H, Abedi A, Sadrzdeh O. Construction and Validation of a Scale to measure students' academic motivation thirty university experts on the basis of self-determination theory. Journal of *New Educational Approaches* 2012: 7(1): 137-153. [Persian]
6. Vallerand R, Pelletier L, Briere N, Senecal C, Vallieres E. The Academic Motivation Scale: A measure of intrinsic, extrinsic, and motivation in education. Psychol Test Assess Model 1992; 52: 1003-17.
7. Deci EL, vallerand RJ, Pelletier LG, Ryan RM. Motivation and education: The self-determination perspective. Educational Psychologist 1991; 26, 325-346.
8. Weiner B. An Attribution Theory of Motivation and Emotion.1986. New York; Springer-Verlag.
9. Zimmerman Bj, Martinez-pons M. Perceptions of efficacy and strategy use in the self- regulation of learning. In D. H. schunk & J. L. Meece (Eds.), student perceptions in the classroom.1992; Hillsdale, Nj: Erlbaum. pp.185-207.
10. .Ebrahimi ghavam S, Khaghanizadeh M, The role of motivation in learning. Scientific Journal of Education strategies in Medical Sciences 2009;1(1): 1-9. [Persian]
11. Kavousian J, Kaivar P, Shahraray M, Shaykhi fini A, Farzad V. Standardization of academic motivation scale Valerand. Journal of Educational Sciences Shahid Chamran University 2010; 88: 103-30. [Persian]
12. Fairchild AJ, Horst SJ, Finney SJ, Barron KE. Evaluating new and existing validity evidence for the academic motivation scale. Contemp Educ Psychol 2005; 30: 331–358.
13. Cokley K, Bernard N, Cunningham D, Motoike J. A psychometric investigation of the academic motivation scale using a United States sample. Meas Eval Couns Dev 2001; 34: 109–19.
14. Khodapanahi MK, Baezat F, Heidari M, Shahidi Sh, The survey figure cognitive guidelines and motive at academic achievement and decline problem collegian psychology. Psychology J 1999;4(4):124-8. [Persian]
15. Talebpoor A, Noori A, Molavi H. The effect cognitive instruction on stay seat, achievement motive and student academic achievement Shahed. Psychology J 2003;6(1):21-9. [Persian]
16. Adhami A, Javadi Y, Haghdoost AA. Relation, instruction possibility and human force sections science with collegian achievement academic Kerman. The Journal of Qazvin University of Medical Sciences and Health Services 2003;22:53-9. [Persian]
17. Sheykholeslami R, khayyer M. The relationship between motivational beliefs and the use of English language learning strategies among students. Journal of Psychology, Shiraz University 2006; 37(1): 22-33.

18. Leondari A, Syngollitov E, Kiosseoglu G. An academic achievement, motivation and future selves. J Educ Stud 1998;24(2):153-63.

19. Rezaie A, Saif AA. The role of motivational beliefs, learning strategies and gender in academic performance. Journal of Education 2006: 21: 44-86. [Persian]

20. Hossieninasab SD, Vejdanparast H. Examine the relationship between self-esteem and academic achievement of students in basic and human sciences teacher training centers. Tabriz Faculty of Literature and Human Science 2002,183, P: 121-6. [Persian]

21. Razavianshad M. Emotional intelligence with social adjustment and academic achievement in third grade tips Tabriz school year 2005-2006 [dissertation].Tabriz: Faculty of Psychology and Educational Sciences 2006. [Persian]

22. Lavasani M, Darani K. Feature's personal and family relationships with the academic achievement of psychology and educational sciences of Tehran university. J Psychol Educ Sci 2005;34 (2): 20-1. [Persian]

23. Keyvanzade M, Keyvanzade G, Lavasani M. Educational activities, achievement motivation, emotional intelligence. J Educ Psychol Sci 2008;37(1):99-123. [Persian]

24. Saei R. Industrious, compassionate: Studying the factors affecting academic achievement and agricultural col leges offer appropriate educational approach [dissertation]. Shiraz: University of Shiraz 1999. [Persian]

25. Rashidinezhad H.R, Mortazavi S.M.J. Increased female/male student ratio and the higher academic achievement of the female students of Rafsanjan University of Medical Sciences in academic Year 2003-2004.Journal Of Rafsanjan University Of Medical Sciences and health services Summer 2005; 43 (15); 180-5. [Persian]

26. Hooman, HA. Askari A. Preparation and standardization of Achievement Motivation Test . Journal of Psychological Research 2001. No 11, P: 9-32. [Persian].

27. Vahedi,S Esmaeelpoor, K. Zamanzadeh, V.Ataeezade. A. The nursing students' motivational profile and its relationship to their academic achievement: A person-oriented approach. Quarterly Journal of Nursing Vision Spring 2012, First Year;1, (1), P: 36-46. [Persian]

28. Bakhshandeh Bavarsad M. Hakim A. Azimi N. Latifi SM. Ghalvandi H. Nursing Students Viewpoints about Educational Motivation and its Related Factors in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences. Journal of Research in Medical Education 2015: 7, (1), P: 35-44. [Persian]